د

خوشحال خان ختټک

د څلوریزو غورچاڼ

ته یو طلسم يې، بې اعتباره

له خاکه، باده، له آبه، ناره

اول هم هېڅ وې، بیا به هم هېڅ شې

په ځان خبر شه، د خدای د پاره

تیرا مې ولیده، راغلم تر سواته

پښتون مې ولید، دا لوی لوی ذاته

عقل همت مې، د چا نه ولید

په بیرته راغلم، ناست یم ملا ماته

چرته غره ولاړ يې، په باد مغروره

حباب ته ګوره، بلا دې دوره

نيستي هستي يې، فنا کېدل دي

واړه ستا چار ده، درته حضوره

چې په کې لوی شي، بې مصلحته

خونه خالي شي، له برکته

تر بد بخت زويه، نېکبخته لور ښه

فرزند دې نه وي، بې سعادته

چې د شیخیه، نمط لرینه

شیخي دې کاندي، په ډېره سپینه

څواني به ولې، ابته ځینه

ښه مخ دې ګوري، شراب دې څښینه

څو تجربه نه کړې، خپل زویه، ورونه

هومره د دیو، په کار مه مونه (مونږل = ویاړل)

زویه هغه دی، چې ځان څرګند کا

ګنه بهتر دی له زویه، لونه

ځو چې توانېږي، هومره نافع اوسه

تل تل د نېکو د خصلت واضع اوسه

سود یې تر جود تر کرم د پاسه دی

د خدای د پاره متواضع اوسه

ځومره دې خوا ده، وما ته ډکه

چې تشوې یې، په ما فلکه

هم دې پیري کړه، په ما تعیینه

هم دې مېرخي کړه، د مغول رالکه

حیران یم پاکه، پروردگاره

تا چې پیدا کړل، دا دواړه داره

محتاج هېڅ نه یې، د څه د پاره

دا هومره نقش، هومره نګاره

خپله خبره، ده مرغلره

بې فکره مه وایه، خپله خبره

پند مې په یاد لره، که مې نېکخواه ګڼې

څو چې توانېږې، خبره نغره

خواره حیرانه، بني آدمه

په هېڅ غمجنه، په هېڅ بې غمه

خاندي، وژاړي، وژاړي، خاندي

دا چار دې تل وي، له عمره سمه

خواره حیرانه، بني آدمه

چې دې خمیر دی، خاورې له غمه

یو دم که وخاندې، په دا دنیا کې

بیا دې ژړا وي، په ځو ځو دمه

د چا چې ډک وي، زړګی له رازه

که په ویل یې، نه کا خوله وازه

یا یې له خولې نه، څه بوی روان شي

یا به یې رنګ وي، د مخ غمازه

د خپل غلیم سره، په توره جنګ کړه

نه چې ښکنځلې، د ښځو رنګ کړه

پرهار په زړونو، د ژبې مه بِده

د نامردۍ، له کاره ننګ کړه

د ښو خبره ده، په هر چا فرضه

درته به وکړم، پوره دوه عرضه

د بدخواه ومنه، د ښځو مه منه

له مرگه مه تښته، تښته له قرضه

د کوب و چوب دی، دا څو اقوامه

اوله عورته، واوره اې خامه

آسونه، خرونه، مریونه، ووړکي

بل رعیت دی، په دا تمامه

د مرد چې نه وي، لمن خيرنه

پاک وي په ژبه، پاک وي په ژمنه

که زر بلا وي، اندوه دې نه کا

فرښتې به واړوي، بلا له ده نه

د ملوکانو د قرب بامونه

لوړ دي پرې مه خېژه، په ډېر ګامونه

که ناګهانه، ورځنې ورغړې

روغ به بيا نه مومې، خپل اندامونه

راشه ښېګڼه، د ونو ګوره

خپل ځان په نمر کا، بل کا تر سیوره

په سنګ یې ووله، مېوه درواچوي

خصلت له ونې، واخله اې وروره

سخا په هر چا، په خپلو لا ښه ده

په ښو ویلو، ژبه ګویا ښه ده

د ښو دلبرو، سره خندا ښه ده

خوشحال خټک ته، دنیا په دا ښه ده

سردار ته بویه، دا یو څو خیزه

چې مېړنی وي، زما عزیزه

داد و دهش لري، دین و دانش لري

نه بې راستی وي، نه بې تمیزه

ښځه چې ځوانه ده، هومره صحت ده

څو چې زړه ده، هومره زحمت ده

اولاد چې بد راوړي، مېرمن مه وینه

اولاد چې ښه راوړي، وینځه نعمت ده

ښځه چې خلاصه وي، له هره عیبه

زړه يې خالي وي، له مکره، ريبه

په مصلحت به يې، چېرته بيا مومې

مګر پيدا شي، چېرته له غيبه

غضب ملوک لره، دروغ ملا لره

بخل غني لره، فحش نسأ لره

دا ځلور توکه، هرګوره بد دي

فکر چې راغی، په زړه کې ما لره

که راست گويي لري، پاکه عفيفه ده

که زرخريده ده، په ذات شريفه ده

که لور د پير ده، که دا يې نه وي

بده، کثيفه ده، گنده، خفيفه ده

که سروري غواړې، د هرچا وړونی شه

پرده پوشي کوه، لکه پړونی شه

که بد گفتار دی، که بدکردار دی

چې عذرخواه شي، اواره کړونی شه

که سروري غواړې، اواره کړونی شه

پاره دوزي کوه، نه پاره کړونی شه

چې بد له تا وکا، په څرخ يې وسپاره

ته يې وکار ته، ننداره کړونی شه

که عقل ورک شي، له دې جهانه

هېڅ پاتې نه شي، اې زما جانه

هېڅوک به نه وايي چې زه نادان يم

هريو به ښه ګڼي، ځان له لقمانه

که مرد يې مه پرېږده مردي له دسته

مرد دی د پاسه، ښځه ده پسته

مرد چې تر ښځې، پورې زبون شي

مردي يې نيست شوه، ښځه شوه هسته

که هر څو ښه ده، چې تېرېدونې ده

دنيا په پچه، نه پيرېدونې ده

که ښه کړې، ښه کړه، که بد کړې، بد کړه

کرده د هېچا، نه هېرېدونې ده

له بدې اوسپنې، کړه توره سازه

په غوڅول شي، بیا بد آوازه

که یې په مشکو، په عنبر کې ځای کړې

بدبوی به بیا ځي، له بده پیازه

له تا چې بیم کا، ورځنې بیم کړه

مه یې محروم کړه، مه یې ندیم کړه

په زور که هر څو، د ده د پاسه یې

حذر ترې بویه، کار د حکیم کړه

مهر نېکانو سره جاوید لره

تل زړه له دویو سره سفید لره

بدان که هر څو لایق د بدو وي

نه چې یکلخت يې محروم نومید لره

نېکان عزیز دي، له خپله رویه

ښه کړه له بدو سره خوش خویه

په باغ کې هره ونه اوبه مومي

تروه ترخه وي، خوږه خوشبویه

وفا ترې مه غواړه، دا دوه درې ځیزه

چې بې وفا دي، زما عزیزه

یو آس، بل ښځه، که هر څو ښه وي

درپیمه توره، ورسره نیزه

هند کې تورسکاڼ دي، له موره پلاره

پښتانه واړه سره سپین اې یاره

تاثیر که تخم، آب و هوا لري

ته واړه وګڼه، له کردګاره

یو بخت، بل عقل، دا دواړه ښیزه

د مور له بطنه وي، زما عزیزه

که د ښښتن دی، که د مریی دی

که یې مېرمن لري، که یې کنیزه

آزار د خولې دی، آزار د لاس دی

له دواړو خلاص دی، هغه چې ناس دی

سړی به نه وي، هغه به دد وي

چې په دا دواړه، توکه الماس دی

امید که گورې، بهتر د بیم دی

عطا پرې مه نیسه، که دې غلیم دی

چې له اعدا سره، په مدارا وي

دا کار د چا دی، کار د حکیم دی

اې چې حکیم و علیم دې نوم دی

ورکړې اخلې، کار دې معلوم دی

شیرین ژوندون دې، وربانديې تریخ کړ

خوشحال چې نه وژنې، حکمت دې کوم دی

بلبل د گل دی، گل د بلبل دی

بلبل هورې غواړه، هورې چې گل دی

مینه به پټه، د هېچا نه شي

خپل بوی د مښکو، په ځان چغل دی

بنیاد د چارې، په مصلحت دی

بیا د مردانو، په ښه همت دی

چې سره یو شي، دا دواړه توکه

واړه دولت دی، عزت، حرمت دی

په خصلتونو کې، عدل، انصاف ښه دی

له ښو، له بدو، سره زړه صاف ښه دی

چې څوک دې غاښ مات کا، ته یې هم غاښ مات کړه

که عذرخواه شي، غاښ یې معاف ښه دی

څوک چې آشتي غواړي، که دې غلیم دی

«والصلح خیر» ځای د تسلیم دی

عفوه بهتره تر انتقام دی

نېکي په بدو کار د کریم دی

خوشحال که هرڅو، فاجر، فاسق دی

عیب یې مه کړه، شیخه! عاشق دی

چې پارسایان دي، په خپل خدمت ځي

د خدای د فضل، فاجر لایق دی

خوشرنگ تر بازه، مرغ زرین دی

باز مې په قدر کې، ترې صد چندین دی

څه شو که لوی لوی، وزر پرې پورې وي

کرگس کرگس دی، شاهین شاهین دی

د کور پرېښونه، شرم پیغور دی

هر ځای چې وزېږي، هغه دې کور دی

په هر هر کال يې، په ځاله تاخت کېږي

هغه شاهین دی، هغه يې کور دی

د ما د یار، په یاری کار دی

که مسلمان دی، که زنار دار دی

که مهر مینه وفا راستي لري

نور څه يې مه ګوره چې پوره یار دی

سړی که ښه دی، په ښه ګفتار ښه دی

ګفتار که ښه دی، په ښه کردار ښه دی

ګفتار صورت ګڼه، کردار معني دی

چې سره یو شي، دا دواړه کار ښه دی

سل دوستان لږ دي، یو دښمن بد دی

چې ډېر دښنه لري، ځای یې لحد دی

په ښه سلوک سره، پردي خپلېږي

چې خپل پردي کا، کله بخرد دی

ښایست د ښځې، د مار یکسان دی

ظاهر یې مه ګوره، باطن یې وران دی

ښځه په زړه کې، څو څو بلا لري

که مار په خوله کې، د زهرو کان دی

ښکاره په هر څه، د چارې بند دی

قدر له ښځې، د مرد دوه چند دی

ځینې سړي دي، چې ډېره برېت لري

جوړ یې له ښځې، سره پیوند دی

عقل د مځکې یا د آسمان دی

چې دواړه نه لري، هغه حیوان دی

عقل د مځکې، د مور د نسه دی

چې د آسمان دی، د دبستان دی

نی چې واهه شي، وايي عذاب دی

چې غیبتونه کړي، مګر ثواب دی؟

غیبت تر زنا نه تېری يادېږي

نی منع شوی، په کوم کتاب دی؟

هغه چې لمونځ نه کا، که دې خپل پلار دی

ادب یې هېڅ مه کړه، په دین کې خوار دی

پرېږده چې ومري، زړه سوی پرې نه بویه

که په فاقه کې، لیل و نهار دی

هندو چې بت وته هسې نسکور دی

مومن مخ ایښی د کعبې په لور دی

دا دواړه توکه، رسم و عادت دي

ویده عالمه، مطلب څه نور دی

هنر چې نه لري، که مې پسر دی

چې څوک يې ياد کا، درد مې د سر دی

که بېگانه وي، چې يگانه وي

يا مې لېمه دی، يا مې ځيگر دی

بار د اوښانو په خرونو لېښ نه شي

جام د مستانو په صوفيانو څېښ نه شي

د ويښ له حاله ويده خبر نه دی

څو چې له خپله خوبه نه راويښ نه شي

بانه که هر څو د سترګو زېب لري

چې ورکاږه شي، بلا آسېب لري

زویه که ښه دی، تور دی د سترګو

زویه که بد شي، ماران د جېب لري

اور وړانده ته په تاو مفهوم شي

وسترګور ته څرګند معلوم شي

هغه چې پرېوځي واور ته رنګ واخلي

هر څوک خبر دی چې اور یې نوم شي

بدخواه دې کوم دی، چې دې په بدو وياړي

نېکخواه دې کوم دی، چې دې بهبود غواړي

که هرڅو خوی د پرښتو حاصل کړې

له چا به ته ژاړې، څوک به له تا ژاړي

بته تل لامبي، اوبه تل مومي

بدبوی يې ولې، له تنه درومي؟

بدبوی يې ځکه درومي له تنه

هره بلا ځي، د دې تر کومي

پرې مې سلام دی، هغه چې مې خوري

خدای یې دارو کړه که په دود یې دی خوري

اول خلوت، بیا ښه صحبت بویه

می دې په صوت د چنګ و نی خوري

پنځه دې ګوتې دي، که یوه نه وي

د نورو ګوتو، چار به دې څه وي؟

د لاس خوبي ده، په پنځو ګوتو

چې سره جوړې وي، کار به دې ښه وي

پونډه په اور کې، ګونه ګونه شي

کانۍ په اور کې، ګچ یا چونه شي

عادت به هېچېرې د ناکس نور نه شي

که اور یې پورې په درونه شي

په باغ په راغ کې، کرل هرڅه شي

په خپل خپل اصل، بیا واړه وشي

که لویول یې په شودو پۍ وي

مولۍ مولۍ ده، نور څه به نه شي

په خپله پوهه، که ذوفنون وي

ويل چې نه مني، په کې جنون وي

دولت ته ورسي، تينګ يې ونه نيسي

قابل يې مه ګڼه چې، په رای زبون دی

په دا به پوه شي، هغه چې کس وي

ډېرې رمې لره، يو شرمښ بس وي

چې يو بخرى، د اور پيدا شي

په مخ يې وړی، انبار د خس وي

په رنګ په خوی کې، سره پرخې وي

په مرتبو کې سره تېرې وي

یو سیند تر بله پورې لکه لښتی وي

یو غر تر بله پورې لکه غونډۍ وي

په زړه کې څړیکه، د ښکاري ولاړه شي

هی هی ناري وهي، بوره یې غاړه شي

چې سره ونښلي، د ښکار بازونه

زرکه د دواړو، له منګولو ولاړه شي

په سرېتوب کې، واړه يکسان دي

که مومنان دي، که کافران دي

ايمان د چا دی، د مومنانو

ايمان يې نشته، چې کافران دي

په مخ که هر څو، صاحب جمال وي

ننه په زړه کې، افعي افعال وي

که زر تسبيح لولي، باور پرې مه کړه

ښځې مې واړه، د مکر جال وي

تازي چې زوړ شي، په قدر خر شي

مزری چې زوړ شي، تر شغال بتر شي

زوړ دې دماغ، د ځوانۍ نه کا

په دا ویل دې، هر څوک خبر شي

جهان که واړه، سره اوبه شي

دا دوه بېړی به په ډوبه نه شي

یوه بېړیه چې څوک رښتینی وي

بله چې وړي په چا ماړه شي

چې بد اندېش وي، چې بد آموز وي

چې بد ګويي لري، واړه بد روز وي

که ته لويي غواړې، لويي په چا مه کړه

نېکان په دواړه، کونه فېروز وي

چې ترس د خدای لري، مرګ يې په ياد وي

زړه به يې کله، په ظلم ښاد وي

تل به يې مټ وي، په ښو ښو چارو

مخ به يې هرکله، په عدل و داد وي

چې څوک سوګند کا، کار یې ښرګند وي

سر د دروغو، زر زر سوګند وي

سوګند به خوري، چې راست ګویان وي

د دروغجنو، سوګند کمند وي

چې خوی یې نه وي، صورت زېبا لري

لکه ښه لوښی، خالي غوغا لري

ښه مخ په مثل، لوښی د زرو دی

ښه خوی په لوښي کې، خوږه حلوا لري

چې د تازي سره، د ټټو رګ وي

کله تازي غونډې، په لار یې تګ وي

رنګ ته یې مه ګوره، عمل یې ګوره

که سور که سپین وي، که تور که برګ وي

چې درست په مشک و په عنبر ډوب وي

چې په ګنده ګۍ ککړ شي، خوب وي

قران چې لولي، هرګوره بد کا

چې بیا په فسق و فساد معیوب وي

چې ذات یې بد وي، اصل ناپاک لري

ګنده به فعل، ګنده به ژواک لري

زاغ و زغن ګوره، بلبل، توتي ګوره

خپل خپل پرواز کا، خپل خپل خوراک لري

چې سر یې خوږ نه شي، سړی چې داغ کېږدي

هرڅوک پوهېږي، ځان ته بلا ږدي

له چا چې جنګ کړې، روغه په زړه لره

هوښیار په جنګ کې، د روغې ځای پرېږدي

ځينې که وينځې وي، لکه مېرمنې وي

ځينې مېرمنې د وينځو کنې وي

عقل هنر بويه، په آدمزاد کې

مېوه چې ښه لري، قدر د ونې وي

څو دا جهان دی، دا هسې تل شي

خپل دې پردی شي، پردی دې خپل شي

د بل وي، ستا شي، په يوه دمړ کې

هغه چې ستا وي، هغه د بل شي

ځوک چې ډوډۍ، د دهقانۍ خوري

خواره د حورو، د مهمانۍ خوري

چې یې په ظلم خوري، واړه یې زهر شه

که شولانونه، د سلطانۍ خوري

خپل بد خویونه، بد خوی هنر ګڼي

په ځان که خاورې وي، خاورې هم زر ګڼي

په ځان چې څه وي، بل هم هغه ګڼي

یو چې کافر وي، بل هم کافر ګڼي

خوشحاله زوړ شوې، سړی چې زوړ شي

د مهوشانو، له مینې موړ شي

ته څو زړېږې، لا مین کېږې

زړه به دې کله ترې موړ یا سوړ شي

دا یو څو توکه د وقوف دار دی

باز د میر ښکار دی، زر د تجار دی

کتاب د چا دی؟ د دانشمند دی

ښځه د مرد ده، مښک د عطار دی

د بادشاهانو چې امرگان دي

د یوه بحر ولې شان شان دي

ویاله چې لویه وي، که کم لښتی وي

اودس پاکی لره، واړه یک سان دي

د بیم په ځای کې، سړی ملا وي

چې یې امید وي، هورته خوشحال وي

هغه په خړو اوبو نظر نه کا

چې تل یې بخره آب زلال وي

د چا چې د ننه، سینه په درد وي

دمه يې عينې په آه سرد وي

که مرد د لاندې وي، ښځه د پاسه

په دواړه توکه، ظفر د مرد دی

د ځان دښمن دی، دښمن چې يار گڼي

دښمن چې يار گڼي، مرگ دې تيار گڼي

هوښيار به ځان، د نادان په شمار گڼي

نادان هغه دی، چې ځان هوښيار گڼي

د خپلې خونې، دېوال که کوږ وي

د خپلې خونې، په خښتن خوږ وي

زیست و روزګار یې، په کې خوندي وي

لوښی کالی یې، په ده کې بوږ وي

دروغ د چا دی، د کم ذات، د وږي

یا د کمزورې، په قوت لږي

چې دا یې نه وي، دروغ به ولې کا؟

دروغ چې کاندې، خوږ وي په سږي

دروغ وعده دې، په ما رښتيا لګي

ترخه د ښکليو، لکه حلوا لګي

د ښهو ناوک دي، په نورو نه پسندم

پرېږده چې واڼه، په زړه زما لګي

درياب چې لوی دی، هومره هوار درومي

شور و غوغا نه کا، په ځو کرار درومي

سېلاب په ځو ځاځکي، غړ پړ کا

بقا يې نه وي، په ډېر تلوار درومي

د غرونو کاڼي، تر حساب تېر دي

څه واړه کاڼي، د لال په څېر دي

که اهل ووینم، زه به ترې ځار شم

اهل څوک نشته، نااهل ډېر دي

دنیا څو ډېره، هومره یې غم ډېر وي

چې نه وي، نه خورې، هم یې الم ډېر وي

هستي نیستي یې، دواړه بلا دي

خوبي یې دا ده، چې ورته کم ډېر وي

د وطن ونې، چندڼ اګر دي

خاورې يې واړه، مښک و عنبر دي

که سرای و نورو وته سنګېڼ دی

کاڼي يې واړه، ما ته سره زر دي

ډېر دي چې ږيرې د شيخۍ بوسي

ډېر دي چې مې خوري، رندۍ کې اوسي

بنده د چا يم؟ د هغه کس يم

چې يې نيولې، تر سره يوسي

زرشوی د زرو، په حال خبر وي

چې چېرته خېژي، په کوم مقر وي

زر به په سپینو شګو کې نه مومې

شګې یې تورې، تر خاکستر وي

زوړ که بادشاه وي، که اولیا وي

د ځوانې ښځې، ځنې بلا وي

زوړ یې که هر څه، د ځان مزدور شه

د ځوانې ښځې، نوره هوا وي

زویه هغه دی، چې خوی د باز لري

لوی لوی ښکارونه، لوی لوی پرواز لري

نه خوی د چرګې، نه خوی د زاغ کا

چې ځان د غولو، خوراک ته ساز لري

ډېره دې کله، د پښتانه شي

چې د مغول په، منصب یې زړه شي

مغول کمزوری، غلیم بې رحم دی

کله یې زړه وي، چې پښتون ښه شي

ډېره غاښونه مې، جدا جدا وايي

ځواني دې ولاړه، راته همدا وايي

چې چا ته وګورم، يا چا ته وخاندم

راته دادا وايي، کاکا، بابا وايي

سترګې چې نه وي، مخ به پساله نه شي

خوی يې چې بد شي، د خپل کاله نه شي

فهم که وکړې، دا حال به ووينې

عيب چې ډېر شي، عيب باله نه شي

سخ د هغو دی، چې بې خبر دي

بې غمه خوب کا، په خوب و خور دي

روزګار په غم دی، د خبردارو

چې په زرګونو، فکرونو سر دي

سخي که لک ورکا، وده ته کک وي

بخیل که کک ورکا، وده ته لک وي

د هغو ورکړه، په ورکړه مه نیسه

چې ورکا زړه یې، له غمه ډک وي

سړي په اصل، سره يکسان دي

که چوهړي دي، که بادشاهان دي

فرق يې په فعل، په خوی هنر وشو

ځکه دوی هسې، سره شان دي

سړي په خپلو، سره بې غمه وي

ونه په خپلو، وليو محکمه وي

د چا چې نه وي، خپل زويه، ورونه

سيالي يې کله، له سياله سمه وي

سړي په مثل، کاڼي د کوه دي

په څو څو رنګه، ګروه ګروه دي

چې جواهر دي، په کې کم کم شته

نابود بدرنګ يې، انبوه دي

سړی چې ځوان وي، د جونو ځان وي

زوړ يې په څنګ کې، لکه سوهان وي

زاړه که ښه کا، جونه دې نه کا

جن دې هاله کا، که دی سلطان وي

سړی چې زوړ شي، زبون په تن شي

حواس یې نور شي، په زړه هېرجن شي

لطیف خواړه دې خوري، دخول دې کم کا

که کا نوخیزه، چې پرې مېین شي

سړی چې زوړ شي، ورنځ ته جوړ شي

که ډېر هوښیار دی، په عقل بوړ شي

چې بې ایمان وي، حرص یې زیات وي

که ایمان دار وي، له هر څه موړ شي

سړی چې ولامبي، په اوبو پاک شي

سپی لا بدبوی شي، چې څو نمناک شي

احمق چې ولولي، څو کتابونه

په څه خو لوسته، یاوه کاواک شي

سړی که زوړ وي، ښه زویه ځوان لري

څه به اندوه لري، څه به ارمان لري

د پلار ښه زویه، دوباره عمر دی

بد زویه پلار لره، بلا شان شان لري

سړی که وړونی شي، آواره کړونی شي

د لويو لويو، بخرو به وړونی شي

راشه په خپلو، سترګو يې وګوره

فايده يې کومه ده، سپی چې خوړونی شي

سړی هغه دی، چې نوش و نېش وي

نه بدګويي لري، نه بد اندېش وي

په هره چاره کې، همت په ځای لري

که مال و ملک لري، که خوار درويش وي

سګان د بدر، له نوره جنګ لري

ګونګټې د مښکو، له بويه ننګ لري

سره زر څه نور څه دي، زرنيخ څه نور دي

څه شو که بريښي، د زرو رنګ لري

سهيل چې وخېژي، اوړي تمام شي

زېرمه د ژمي، د سر انجام شي

په اته مياشتې، هسې هوا وي

چې د ځوانانو په کې هر کام شي

شاهان بل اور دي، چې هر څه نغري

اعوان سکروټې، د اور بڅري

چې یو بڅری، ځان ته پرې نه ږدي

هوښیار به تل وي، واور ته ځري

شرم یې نشته، ښاروي خو ډار لري

نه هومره مهر، په مور په پلار لري

فرق د سړیو، ښارویو هومره دی

چې شرم مهر په خپل مقدار لري

ښځه چې ډکه شي، که کېني مار راوړي

مار ښه، نه زویه، چې ناهموار راوړي

ګل چې نه رنګ لري، نه بوی ښه کاندي

ښه دا چې ونه، بوټي خار دار لري

ښځې په اصل، کږې ناسمې دي

په عقل کمې، په دین هم کمې دي

شومت يې اور دی، چې چېرته لګي

په دم پېری، په دم آدمې دي

ښځې د هېڅچا، په رگ ریشه نه دي

څرگنده چر ده، وفا پېشه نه دي

په خپل مقصود دي، په غرض سود دي

په نورو چارو کې، همېشه نه دي

ښځې ښه څیز دي، که په مخ ښکلې وي

له موره پلاره، پاکې زوولې وي

که دا یې نه وي، زر دې په گور شي

چې نه لیدلې، نه چا کتلې وي

ښځې طرارې دي، ښځې مکارې دي

ښځې مکارې دي، ښځې طرارې دي

که هر څو يارې دي، ښځې اغيارې دي

ښځې اغيارې دي، که هر څو يارې دي

ښځې له ځايه، په عقل کمې دي

سمې به نه شي، پيدا ناسمې دي

وفا ترې مه غواړه، په يارۍ يې مه وياړه

که دې محرمې دي، که نامحرمې دي

ښکلې هغه ده، صفت يې ښايي

په هر هر ځای يې، وګړي ستايي

هغه د ښکليو، په شماره نه ده

چې د کور ډمه يې، ستاينه وايي

ښه به ترې څه غواړې، هغه چې تل بد وي

هم په بازل بد وي، هم په ساتل بد وي

د بل علاج وشي، د خپل علاج نه شي

چې دي بدخواه شي، تر بل نه خپل بد وي

ښه خوی، بد خوی کېږي، بدخوی، ښه کېږي

په صحبتونو که څوک پوهېږي

نافه د هوږېږ، په بوی خوشبوی شي

حنظل شکرو سره خوږېږي

عشق چې په خپلو، موجونو سر شي

تر اباسینده، لا زورور شي

بلا یې لیرې، هر څه په مخ وړي

چې کاڼي بوټي، په مخه ورشي

عشقه ستا واړه، چارې اوترې دي

چې زورور يې، واړه بهترې دي

تر مرګه پورې، سره نظر لري

ځلمي بازونه، جونې کوترې دي

عفو کرم دې، په هر چا عام نه وي

په کس ناکس دې، دا کار مدام نه وي

کس چې خطا وکا، باندې عطا بويه

ناکس لا بد شي، چې انتقام نه وي

عمر که ډېر شي، بیا دې هفتاد شي

تر دا د پاسه، لکه رماد شي

چې د ځوانۍ، ساعت راياد شي

په هر زمان مې، پسې فرياد شي

غشي چې ډېر ولي، ښه تيرانداز شي

چې مشق د خط کړي، وخط ته ساز شي

کار د محنت دی، د مشقت دی

ورو ورو په هر هر، هنر ممتاز شي

غشی چې راشي، په واړه تن لگي

گوره رسا لگي، که برسېرن لگي

بده خبره تر غشي بده ده

د زړه په سر باندې د مرد و زن لگي

غشی چې سم وي، گوزار پرې ښه کېږي

چې ښه سم نه وي، گوزار پرې نه کېږي

راستي په هرڅه کې، لکه سره زر ده

په لاس که زر لرې، په زر هر څه کېږي

غشی د ټینګې، لنیدې خطا شي

د نرمې سستې، ګوزار رسا شي

ښه تېره توره، په لاس کې واوړي

د پخې تورې، ګوزار بلا شي

غلیم هوښیار ښه دی، که مرګ دې غواړي

ډېر به تر جنګه، په آشتۍ ویاړي

هوښیار چې نه دی، غلیم یې مه ګڼه

پربېږده په خپله، به خپل ځان وژاړي

غم به د دین خوري، چې مومنان دي

دا نور غمونه، واړه اسان خوري

چې دین یې نه وي، که په تخت کېني

ښادي یې غم ده، که بادشاهان دي

غم چې په زړه کې د دلارام لري

ګرم دی که فکر، د ننګ و نام لري

چې یار یې څه وي، هسې دې دی وي

که دین د کفر، که د اسلام لري

فتنې د ښځو، هرگوره ډېرې دي

په شيطانۍ تر، شيطانه تېرې دي

لکه لټېکه، هسې ټکي لري

زهر په خوا کې، ښکلې برسېرې دي

فرزند که ښه، د سترگو نور شي

د سترگو نور شي، د زړه سرور شي

فرزند که بد شي، غاښ دې رنځور شي

غاښ چې رنځور شي، نو د امبور شي

فرزند که هرځو، د پلار عاصي شي

چې پلار ته پرېوځي، بیا په خلاصي شي

خدای په بنده باندې، لا ډېر مېين دی

له هر ګناهه په توبه خلاصي شي